

Region Stockholm

Trafikförvaltningen

105 73 Stockholm

registrator.tf@regionstockholm.se

Ärende TN 2024-1025

Skärgårdens Trafikantförening och Skärgårdens Intresseföreningars Kontaktorganisation (SIKO) överlämnar härmed gemensamt yttrande avseende Region Stockholm remissförslag på förslag till trafikförändringar i SL- och WÅAB-trafiken 2025/2026 (T26).

Föreningarna kan med tillfredsställelse notera att många av de synpunkter som har uppmärksammats i tidigare remissyttranden nu föreligger som förslag till trafikförändringar i T26. Till dessa hör förslaget om en översyn av turutbudet, särskilt vår- och hösttidtabell i syfte att minska skillnader i avgångstider mellan de olika tidtabellsperioderna, vilket bl.a. innefattar en basturlista för berörda trader och sträckor med kärnöar.

Det är angeläget att noga följa trafikutvecklingen på traden Stockholm – Vaxholm och vid behov sätter in extra tonnage. Antalet trafikanter på denna trad kan förväntas öka till följd av att SL-taxa har införts den 30 april i år mellan Stockholm och Trälhavet. Det ökar risken att trafikanter lämnas kvar på kajer och bryggor på grund av fullsatta fartyg

Förslaget att öka antalet anlop vid Telegrafberget innebär en betydande förbättring av tillgängligheten med kollektivtrafik, även för färd ut i skärgården

Förslaget att dra in ångfartyget *Storskärs* rundtur vardagar från Strömkajen till Ramsöberg vid lunchtid de två första veckorna i september avstyrks. Det finns behov av en förstärkt trafik mellan Stockholm och Vaxholmsområdet under högsäsong, främst maj-september. Förändringen av taxesystemet som genomförts i syfte att förenkla resandet i detta trafikområde kan förväntas öka resandet mitt på dagen.

Förslaget att traden Stockholm – Arholma anlöper Tjockö i stället för Fejan tillstyrks men med förbehåll att utvecklingen av verksamheterna på Fejan följs upp. Inför säsongen 2026 bör man se över förväntat antal resande för att utröna om direktanlop till Fejan är motiverat. Oro har höjts på Tyvö om eventuell förändring skulle påverka stockholmsbåtens anlop vid ön men vi kan inte se att en dragning av den aktuella turen via Tjockö skulle påverka Tyvö.

Förslaget tillstyrks att under sommartidtabell införa anslutningsmöjligheter vid Furusund mellan linjerna 24 och 25 under fredag–söndag. Det utgör ett steg i en angelägen utveckling av skärgårdstrafiken från de centrala delarna av Stockholmsregionen till områden längre ut i skärgården.

Förslagen om förstärkningen av trafiken vår och höst på traden Åsättra–Ingmarsö–Husarö och Stockholm-Sollenkroka-Möja tillgodoser de önskemål föreningarna tidigare framfört avseende en översyn av vardagstrafiken vår och höst på Möjatraden, syftande till en tidsmässigt jämnare fördelning av avgångar över trafikdygnet.

En senareläggning av kvällsavgången från Möja (Löka) onsdagar till ca kl. 20.45 välkomnas, men det bör i sammanhanget påpekas att det bör genomföras en översyn av kvällsavgångarna någon eller några kvällar per vecka även på andra bastrafiktrader, med syfte att få till en motsvarande senareläggning av dessa turer. Tabell 28 saknar kvällsturer helt på vardagar och där finns önskemål om avgång från Furusund/Östernäs vid 20.00 – tiden.

En tidigareläggning av kvällsturen torsdagar Årsta-Utö avstyrks. Härvid ska framhållas den stora betydelsen av avgångar från fastlandsbrygga/replipunkt sen kvällstid för att kunna leva, bo och arbeta på öar utan andra fastlandsförbindelser.

Den föreslagna utökningen av trafikeringsperioden för avgången fredag eftermiddag Stavsnäs–Sandhamn–Hagede samt åter till Stavsnäs att gälla under hela hösttidtabellens giltighetsperiod tillstyrks. Det bidrar till en över året mer enhetlig turlista och utgör en värdefull förstärkning i trafiken under höstens senare del.

Trafikförvaltningen bör få uppdrag att göra en översyn i syfte att förbättra trafiken till de öar med heltidsboende som saknar daglig trafik under lågsäsong eller i några fall till och med fullständigt saknar trafik under vinterturlistan. Det gäller bland andra Kymmendö, Edö, Mjölkö med närliggande öar, Tegelön samt Risholmen (Risberga). Dessutom Nämndöskärgården, med en bofast befolkning utspridd på 17 öar, där 10 öar inte har någon kollektivtrafik alls och tre av öarna har en mycket begränsad vintertrafik.

Regionen bör i samråd med operatören ordna anslutningar till Fiversätraö och Mefjärd i vinterturlistan 2026. I vinterturlistan 2025 slutar tisdagsturen vid Södervikens brygga, varför Fiversätraö och Mefjärd saknar sjöförbindelse den veckodagen.

Föreningarna vill i sammanhanget passa på att framhålla några angelägna aktuella frågor i skärgårds- och pendelbåtstrafiken.

Direktlinjerna utgör i flera avseenden en mycken viktig del i skärgårdstrafiken. Både hel- och deltidboende som arbetspendlar har stor nytta av möjligheten till båtpendling ända till centrala Stockholm. Under en båtresa kan restiden nyttjas effektivt för distansarbete, något som inte är möjligt vid pendling med buss eller bil. Besöksnäringen är beroende av direktlinjer från Stockholm ut till skärgårdsöarna, där själva resan är en viktig del av upplevelsen,

Skyltningen vid Slussens bussterminal behöver kompletteras med tydlig anvisning om vilka busslinjer som leder till bytespunkter till båt, särskilt viktigt för ovana trafikanter. Förslagsvis sker det med en separat informationstavla för busslinjer med båtanslutning, placerad på central plats vid bussterminalen. Slussenterminalen är central för resandet i skärgårdstrafiken. Här finns linjer till Nacka Strand, Hasseludden, Norra Lagnö, Lillsved, Boda, Sollenkroka, Stavsnäs, men replipunkterna utgör inte alltid linjernas ändstationer, och framgår då inte i busskyltningen.

Ovanstående är ett exempel på bristande ”hela resan”-hantering. En annan allvarlig brist som föreningarna utan resultat påtalat är att bussanslutningar för skärgårdstrafiken saknas i de tryckta turlistorna.

Detta gäller generellt för alla områden och även för öar med bussanslutning på öarna vid vintertidtabell. För reseplanering och överblick behövs information om anslutande bussar i båt-turlistorna. Att anslutningen finns angiven i turlistan är ett uttryck för att anslutningen verkligen är avsiktlig. I skärgården där det ofta är långt mellan turerna är en sådan upplevd garanterad anslutning vital. Anslutningstiderna mellan båt och landtrafik bör i många fall förbättras.

Ett annat sätt att göra skärgårdstrafiken mer användarvänlig är att ange fartygsnamn på skyltar med trafikantinformation. I buss- och spårtrafik är fordonen likvärdiga men i skärgården kan vetskapen om vilket fartyg som trafikerar vara av stor betydelse, exempelvis avseende godshantering eller för personer med rörelsehinder. För ovana resenärer är fartygsnamnen ofta till stor hjälp, inte minst i samband med omdisponeringar som vid ombyggnationen av Vaxholms kajer.

Stockholm och Värmdö 4 juni 2025

Gunilla Söderqvist
Ordf.
Skärgårdens Intresseföreningars
Kontaktorganisation

Lars Nyberg
Ordf.
Skärgårdens trafikantförening

Skärgårdens Intresseföreningars
Kontaktorganisation
www.siko.org.se
siko@skargardarna.se

Skärgårdens trafikantförening
Nybrogatan 76
114 41 Stockholm
info@skargardstrafikanten.se